

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 431

Listopad-prosinec 1992

Radostné Vánoce a mnoho štěstí

v Novém roce 1993

přeje svým věrným členům a přátelům

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

KAREL ČAPEK

Modlitba za Československo

Velký Bože, který Jsi stvořil naši krásnou zemi, Ty vidíš nyní naše utrpení a náš žal. Nemusíme Ti svěřovat co cítíme a jak hluboko skláníme své hlavy... ó, Bože! Jsme si jisti, že nikdy ve své historii jsme nebyli na straně bezpráví a nikdy nebudeme. Jsme si jisti, že na naší straně je víc slibné budoucnosti, která přinese ovoce. Nemáme čeho se obávat od vývoje světa — naopak... nikdo nemůže zardousit touhu po svobodě, míru a rovnosti mezi lidmi i národy. Věříme, že našim úkolem ve světě je učinit náš národ schopným pro budoucnost, která bude lepší než nynější temná stránka dějin.

Amen

VESTNIK

November-December 1992

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telephone: (708) 656-1117

VĚSTNÍK

Listopad-prosinec 1992

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telefon: (708) 656-1117

ROZPAD ČESKOSLOVENSKA — ROZHODNUTO S KONEČNOU PLATNOSTÍ?

Zdá se, že je tomu tak. V českých zemích se stále více přijímá zánik Československa jako neodvratitelná nutnost. Nikdo se nad tím neraduje, ale převládá stále více názor, že nemá smysl bojovat o něco, co na Slovensku nechťejí, a že jakékoliv volné soustátí by bylo jen zdrojem stálých třenic a obtíží, které by mohly vztahy mezi Čechy a Slovaky podstatně zhoršit. Stále více stoupců získává Klausovo "bud" funkční, t.j. silnou federaci nebo dva samostatné státy". Z tohoto správného závěru však česká reprezentace nedovedla vyvodit správnou politiku, která by udržela existenci mezinárodně politicky a mravně etablovaného československého státu a zajistila jeho přežití byt' v okleštěné formě. Místo toho se dala svěst na cestu spolupráce na jeho zániku, na cestu komplicity při jeho rozkladu, údajně v zájmu dodržení ústavnosti a legality, což slovenské politické reprezentaci nebránilo a nebrání v jejich bezrestném porušování vyhlášením slovenské svrchovanosti, přijetím "čisté" ústavy, jednostranným přenesením kompetencí federálního presidenta na slovenského ministerského předsedu, a rozhodnutím uspořádat referendum. Místo aby při každém z těchto kroků jednání o zániku státu přerušila, česká politická reprezentace nenašla lepší odpověď než připustit, aby byla vtažena do role síly, která rozbití státu prosazuje.

Jinak vypadá Slovensko. Vidina samostatného Slovenska, za kterou od listopadu 1989 tak houževnatě a úspěšně bojovali slovenští separatisté, se mění ve skutečnost. Současně s tím se však rozplývá obraz šťastné a úplné svobody slovenského národa a jeho všestranného rozkvětu. Množství těžkých úkolů, před kterými bude samostatné Slovensko stát, si teď, s velikým zpožděním, začínají uvědomovat vedoucí slovenští politikové a s nimi to cítí i rostoucí část večenosti. Sen o rozkvětu ve svobodě bez českého útlaku se změnil v hrozící těžkou hospodářskou, sociální a mezinárodně-politickou krizi; odtud ona snaha zachovat jakousi minimální, ale účinnou ochrannou střechu, "českou pojišťovnu". A protože tato snaha nenachází na české straně pochopení po skoro třech letech vyčerpávajícího boje o pomlčku, o "dvě stoličky", o "slovenská specifika", o "zviditelnění" až k "mezinárodní subjektivitě" a protože česká strana nemá zájem o volné soustátí, cítí se zastánci slovenské samostatnosti jaksi zaskočení, opuštěni, snad i zrazeni.

Bude jistě řada příležitostí k zamyšlení nad československou současností a k jejímu zhodnocení později, s potřebným odstupem. Teď lze jen vyslovit lítost nad zánikem státu,

v jehož čele na počátku stál T. G. Masaryk a od jehož sametové revoluce si mezinárodní společenství mnoho slibovalo. Nelze se ubránit přesvědčení, že k jeho zániku nemuselo dojít. A nelze se ani ubránit obavám, že příznivé důsledky rozdělení, jak jsou hodnoceny v současné době na Slovensku i v českých zemích, budou v nedaleké budoucnosti převáženy dlouhodobými a mnohem závěznějším nepříznivými důsledky především mezinárodně-politickými.

Převzato z "Budování státu", Dr. V. Chalupa

MRAVNOST NÁRODŮ

Ve své knize *Moral Man and Immoral Society německý filozof Reinhold Niebuhr probírá mezi jiným rozdíly mezi mravností jednotlivce a národů. Při hledání ideálů sociální spravedlnosti se vztahy mezi ekonomickými vrstvami uvnitř státu mohou zdát důležitější než vztahy mezi národy. Ze zkoumání etického chování jednotlivých skupin však vyplývá, že lze přednostně analyzovat etické postoje národů, a to proto, že moderní národ je jasně definován jako skupina lidí se společnou autoritou, společným kulturním prostředím a příslušností, v jejímž rámci se vztahy mezi jeho příslušníky a skupinami utvářejí.*

Národ udržuje svou jednotu více skrze sílu a emoce než skrze racionální chování jeho jednotlivých příslušníků, proto je pochopitelné, že národní postoje se jen těžko srovnávají s etickými postuláty. Každá etická akce vyžaduje sebekritiku a vnitřní reflexi chování. Národ takové sebereflexe a hlubšího rozlišení mezi mravním idealismem a antisociálním chováním jednotlivce je zřídka schopen a proto křížuje své morální rebely spolu s kriminálníky na téže Golgotě.

Nedostatek kriticismu způsobuje, že "společenská vůle" je sobečtější než vůle individuální. Patriotismus, vlastenectví, které samo o sobě patří k vyšším formám individuálního altruismu, se tak paradoxně transformuje do národního egoismu. Sobectví národů je příslovečné. Vedle anglického "Right or wrong — my country" (dobro nebo zlo — jde o mou vlast) stojí prohlášení George Washingtona: "Nations were not to be trusted beyond their own interest" (Národům nelze věřit za meze jejich vlastního prospěchu) a německý autor Johannes Haller napsal: "Žádný stát nikdy nevstoupil do jednání o smlouvě s jiným státem, aniž by byl motivován vlastním egoistickým zájmem. Státník, který by měl na mysli jiné motivy, si zaslouží být pověšen."

Naděje na řešení hlubších celosvětových problémů stupňováním apelu na sociální sympatie jednotlivců se jeví být

velmi malá. Všelidská komunita — vyšší stupeň lidského společenství než národ — je příliš vágní, než aby inspirovala osobní oddanost. V zápase o loajalitu občanů byla před národem úspěšnější pouze církev se svým mravním poselstvím a prestiží universalit, které dnes už nemá. Národ je tudíž v současné době nejvyšší formou komunity.

To nemusí znamenat, že lidstvo je trvale odsouzeno k tomu, aby prožívalo brutální střety jednotlivých národních egoismů. Tam, kde skupiny národů mají společný kulturní základ a způsob života, dovedou v zájmu základních společných hodnot svůj egoismus omezit k jejich obraně a zajištění. V minulém století byla příkladem takového sdružení t.zv. Svatá aliance, v poslední době NATO. V současnosti — na rozdíl od minulosti — se taková uskupení nemusí rozpadnout po dosažení svého cíle, ale transformují se pro nové společné úkoly. Na jeviště dějin vstoupil totiž nový činitel institucionalizace mezinárodních uskupení. Ta vytvářejí společné orgány od jednotlivých členů nezávislé; takové orgány budují vlastní byrokracii a mocenskou základnu, a to jim jako společenským novotvarům dává v určitých směrech převahu nad institucemi staršími, tj. národními. Tento výhled skýtá možnosti pro překonání a zamezení aspoň těch forem mezinárodních konfliktů, které jsou lidstvu jako celku škodlivé, pokud tyto nadnárodní a nadstátní instituce nebudou usilovat o potlačení práv národů, která je nutno v rámci nadnárodních institucí kodifikovat tak, jako byla kodifikována práva jednotlivců v rámci společnosti, ve které žijí.

Společná kultura a společné ideály mají za určitých omezených okolností i sílu národotvornou, a to nejen na začátku historie, kdy spojovaly různé kmeny ve vyšší celky, ale i v době novější. Na základě společných ideálů vznikly z různorodých složek národ švýcarský a národ americký a ve středoevropském prostoru došlo ke koncepci národa československého na základě hodnot, které Slováky a Čechy v určitých dějinných obdobích spojovaly a do jisté míry stále spojují.

Převzato z "Budování státu", Dr. V. Chalupa

Roční předplatné Věstníku — \$5

 80

*Nejupřímnější blahopřání
k významným 80. narozeninám*

Karlu Halaškovi

býv. členovi předsednictva ČSNRA
a významnému pracovníku za svobodu

přeje

Československá Národní Rada Americká

8. listopadu 1620 — Bitva u Bílé Hory

8. listopadu 1620 na Bílé hoře u Umhoště se rozhodlo o osudu českého lidu. Evropa prožívala spoustu konfliktů a hroznyh válek. Podmínky se měnily nejen pro české království, ale také pro celou Evropu. Bitva u Bílé Hory změnila historii českého lidu na tři sta let.

V 17. století 90% občanů v Čechách a na Moravě patřilo k různým protestantským sektám. Katolíkům bylo pouze 10%. Když přišel k vládě Ferdinand II. (z habsburského rodu), který vládl v Rakousku a Maďarsku a nyní v Čechách a na Moravě, začal protestanty pronásledovat. Nastala rebelie a protestanti nenáviděného vladaře odstranili. Mezitím se Ferdinandovi II. podařilo sestavit velkou armádu a s pomocí cizích zemí porazil rebelanty ve známé bitvě u Bílé Hory. České vojsko vedl tehdy hrabě Thurn a bitva netrvala celých 90 minut.

Pomsta Ferdinanda II. byla velmi krutá. Popravil 27 pánů a zabavil jejich majetky. Poručil všem protestantům i těm co se nezúčastnili rebelie přejít ku katolické církvi nebo opustit zemi. 36,000 rodin stavovského původu se vystěhovalo a velké množství ostatního lidu také. Jednota bratrská, již vedl J. Á. Komenský, velký učitel lidu, nalezla útulek v Polsku. Mnozí šlechtici a měšťané se klonili k reformované církvi (tak zvaní kalvinisté), těm byl poskytnut asyl v Holandsku a Anglii. Z Moravy prchal lid hlavně na Slovensko a do Uher. Tam vznikl známý popévek "Nevzali jsme s sebou nic, po všem veta, jen Bibli Kralickou a Labyrint světa." (Labyrint světa je jeden z nejslavnějších spisů J. Á. Komenského.)

Vystěhovalci měli trpký život v cizině, bylo na ně pohlíženo nedůvěřivě, mnozí, kteří měli v Čechách velké statky museli žebrot o chléb.

Na amerických březích se octlo asi 1000 česko-moravských bratrů. Ve východní Pennsylvanii je staré koloniální městečko Betlehem, které bylo založeno Moravskými Bratry.

15. listopadu 1670 — Jan Ámos Komenský zemřel.

17. listopadu 1939 — Mezinárodní studentský den — Smuteční vzpomínka na studentské oběti při vzpouře proti nacistům.

17. listopadu 1989 — Začátek "sametové revoluce v Československu a konec komunistické nadvlády.

Láska k bližnímu je v plánu světa, lidská společnost stojí na lásce, ale nestačí mít k člověku jen tak zvaný milý cit — láska, humanita se musí ztělesnit v práci, v součinnosti, v tvoření a tím v zdokonalování světa nám daného. Jsme dělníci na vinici boží!

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje, získejte nám nové členy!

80

*Nejúpřímnější blahopřání
k významným 80. narozeninám*

br. Jožku Pejskarovi

významnému pracovníku za svobodu

přeje

Československá Národní Rada Americká

JOŽKA PEJSKAŘ

se narodil 7. prosince 1912 v Malé Skalici, dnes České Skalici na Náchodsku, v kraji Aloise Jiráka a Babičky Boženy Němcové. V letech 1945-48 byl redaktorem znojemské filiálky brněnského deníku "Slovo Národa", odhodlaně tepal komunistické úsilí o totalitu v jihomoravském pohraničí. Byl proto ve dnech komunistického puče v únoru 1948 zbaven zaměstnání. Ustavil ilegální odbojovou skupinu, která pomáhala mnoha pronásledovaným vlastencům — byli mezi nimi četní letci a vojáci, účastníci bitvy o Anglii — k útěku do exilu. Když byla tato legendární skupina prozrazena, podařilo se pouze Jožkovi Pejskarovi uniknout zatčení a za dramatických okolností se dostat do Rakouska. Zpočátku žil v rakouských a německých uprchlických táborech. V té době se zapojil do publicistické činnosti, stal se zpravodajem a autorem mnoha článků v česko-amerických krajanských "New Yorkských listech", chicagském "Hlasateli" a "Cedar Rapidsých Listech" (1949-50). Když v červenci 1950 zahájila v New Yorku činnost redakce rozhlasové stanice "Svobodná Evropa", vysílala 26 týdnů Pejskarův seriál "My to víme" o utrpení čs. demokratů v komunistických vězeních a koncentracích. Ota Hora, bývalý poslanec čs. parlamentu popsal tuto Pejskarovu rozhlasovou činnost v Novém Domově (2. 12. 1982): "Není náhodou, že jsem v exilu slyšel od mnoha čs. politických vězňů, kteří prožívali mučivá léta v krutých komunistických táborech a žalářích, jakou posílou byla Pejskarova slova, která letěla ze stanice Svobodná Evropa v pořadu "My to víme" do zotročeného Československa a dostala se až k sluchu trpících vězňů. Jaká to byla pro ně vzpruha, posílení naděje, že budou opět svobodní. Jaký to čin! Jaká to byla pomoc, když "Jožka Pero" — pseudonym Jožky Pejskara — odvážně odhaloval a tepal zvěrstva esenbáků, bachařů, konfidentů! Vězeňspisovatel Jan Zahradníček o tom napsal ve vězení báseň, věnovanou "Jožkovi Perovi". Za to patří Pejskarovi dnes dík nás všech."

Není divu, že se Jožka Pejskar stal na žádost Ferdinanda Peroutky v únoru 1951 členem redakce Svobodná Evropa v Mnichově, kde pak působil až do svého odchodu do penze v lednu 1978. Stal se jedním z nejznámějších redaktorů Svo-

bodné Evropy v Československu. Psal různé rozhlasové pořady k událostem dne, vysílání pro státní a veřejné zaměstnance, řadu let řídil dělnické vysílání, pořad "Češi a Slováci ve svobodném světě", sokoľské vysílání, přispíval do programu "Naše první republika", dále "Lidová opozice", byl to však především polemický pořad: "Rub a líc", aneb jak číst komunistický tisk a poslouchat pražský a bratislavský rozhlas, kterým se stal Jožka Pero nejznámějším pro posluchače v Československu. V tomto pořadu Pejskar ještě téhož dne odpovídal na projevy vedoucích představitelů čs. komunistického režimu. Za to jej často čs. sdělovací prostředky, tisk a rozhlas, zlostně napadaly. V Praze vydali o Pejskarovi publikaci "Spolek mrtvých stínů" (1976) a r. 1977 byla Pejskarova rozhlasová a exilová činnost popsána v publikaci "Hlásatelka falošnej slobody", kterou vydal Novinářský studijní ústav Obzor v Bratislavě.

Kromě toho byl Jožka Pejskar činný v exilu. Jeho velikou láskou bylo České Slovo. Byl iniciátorem a spoluzakladatelem tohoto exilového měsíčníku, byl jeho odpovědným redaktorem a od r. 1964 do r. 1978 šéfredaktorem. V červnu 1958 vydalo pražské ministerstvo vnitra falešné číslo Českého Slova, když ještě předtím agenti tohoto ministerstva vyloupili Pejskarův byt v Mnichově. Podobné svědectví o této zákeřné akci pražského režimu proti Českému Slovu a J. Pejskarovi popsal ve své knize dr. Bittman, jeden z vedoucích pracovníků čs. špionáže, který po r. 1968 přešel na Západ.

Ota Hora připomněl ve vzpomenutém článku, napsaném k sedmdesátinám Jožky Pejskara: "Pejskar odchovanec Masarykovy republiky, nezapomněl však ani na sta a sta vlastenců, kteří uprchli do exilu, aby opět bojovali za svobodu národa a proti komunisticko-marxistické rakovině. Kdo jiný mohl přijít na tak krásnou myšlenku, navždy zachovat pro budoucí generace činy zemřelých exulantů? Vzdát jim "Poslední poctu"? To je vlastenecký, velký humanitní čin! V tom je symbolicky vyjádřena celá bytost Jožky Pejskara." *Konfrontace*

DOPIS Z MEZINÁRODNÍHO POLITOLOGICKÉHO ÚSTAVU právnícké fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Československá národní rada americká
Dr. Leopold Rozbořil, president
2137 South Lombard Avenue, Cicero, Illinois

Vážený pane prezidente, Brno, 12. října 1992
vracíme se k Vašemu dopisu z ledna a k naší odpovědi z 18. ledna tohoto roku. chceme Vás ještě jednou informovat o zřízení Nadace Československé národní rady americké.

Po obdržení Vašeho dopisu a částky USD 10.000, které byly převedeny na náš účet počátkem března t.r., jsme podle Vašeho přání zřídili zvláštní účet pod jménem "Nadace Čs. národní rady americké" u Komerční banky, pobočka Brno-město. Jde o velký a velice seriózní peněžní ústav, se kterým jsme již delší dobu ve spojení ke své plné spokojenosti. Nadace bude sloužit výlučně k podpoře vydavatelské činnosti našeho ústavu, především k vydávání časopisu "Budování státu". Tento účet představuje trvalou nadaci pod jménem Vaší Čs. národní rady a bude spravován Nadací Mezinárodního politologického ústavu v Brně spolu s dalšími podobnými dotacemi. Tato Nadace byla zřízena k tomuto účelu jako samostatná právnícká osoba.

Vzhledem k nejistému politickému a hospodářskému vývoji byl Váš dar převeden na německé marky a uložen na jeden rok, a to za nejvýhodnějších podmínek, které jsme mohli získat. Po tomto roce se situace vyjasní, jak doufáme, a celá částka bude investována permanentně a co nejvýhodněji.

Přikládáme příslušné doklady a znovu srdečně děkujeme za Váš velkorysý dar. Znamená pro nás významnou podporu nejen materiální, ale i morální. Vážíme si jí nesmírně a ujistíme Vás, že se vynasnažíme o co nejlepší její využití.

S přátelskými pozdravy, *Dr. Dušan Novák, CSc.*
Dr. Jaroslav Bohanes

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Oblast Chicago

Vznik Československé Republiky bylo téma letošní oslavy 28. října 1918, kterou pořádal Oblastní výbor Čs. Národní rady americké v Chicagu a to v neděli 25. října 1992 v Masarykově škole v Cicero, Illinois.

Pásmo s diapositivy bylo jedinečně provedené předsedou Oblastního výboru br. A. Jandáčkem spojené s recitací s. Věry Rokničové a podbarvené hudbou. Jako závěrem si posluchači vyslechli nahraný projev Gen. M. R. Štefánika.

* * *

28. říjen v Československu v roce 1992... byl uctěn jako národní svátek — ale již poslední. Československo znovu prochází krizí. Relativní krátkozrakost čs. vedení dovolila a dala příležitost určitým živlům Československou republiku rozbít.

Konec Československa a začátek nové éry — Českých zemí a Slovenského státu se stanou realitou 1. ledna 1993.

Odbočka Jan Masaryk

obnovila svoji činnost v říjnu 1992. Za vedení br. dr. F. Lukeše se schůze velice vydařila. Po zpěvu a dobré pohodě se členové rozhodli schůze opakovat a to každé tři měsíce.

Odbočka 28. říjen

pořádá vánoční besídku 14. prosince 1992 (spojenou se svou pravidelnou schůzí) v 7 hodin večer ve škole T. G. Masaryk, 5701 22nd Place, Cicero, Illinois. Na pořadu — vánoční program, tombola a občerstvení.

In Memoriam

K uctění památky Wandy W. Zachardové
věnují Joseph P. Zacharda, manžel\$1,000.00
rodina Taylor, Cicero, IL\$ 25.00
American Slavic Singers, Cape Coral, FL\$ 25.00

* * *

Významná pracovnice pro svobodu a mír, paní Wanda W. Zachardová, manželka známého člena ČSNRA Josefa P. Zachardy, zemřela po krátké nemoci na Floridě, který byl jejich druhý domov. Čest jejich památce!

* * *

V Clevelandu zemřel 21. října 1992 Martin Hrabík ve věku 88 let. Martin Hrabík byl znám jako významný pracovník v krajském životě a jako neúnavný pracovník za svobodu Československa. Čest budiž jeho památce!

Medaile Rudolfa Firkušného

vyšly ve dvou rozměrech a mohou být předplaceny a objednány přes kancelář Československé národní rady americké.

Bližší informace:

Průměr: 7 cm (2.75 in.)

Váha: 140 g (4.94 oz.)

Slitina: Tombak (podobná bronzu)

Etuje (pouzdro): 11x11 cm (4.33x4.33 in.)

Cena: \$25.00 (plus \$5.00 poštovné v US a Kanadě)

Tyto větší medaile vyšly v omezeném počtu a jsou určeny hlavně pro musea, atd.

Průměr: 8 cm (3.14 in.)

Váha: 250 g (8.11 oz.)

Slitina: Tombak

Etuje (pouzdro): 11 cmx11 cm (4.33 in.x4.33)

Cena: \$35.00 (plus \$5.00 poštovné v US a Kanadě)

K objednávce přiložte šek nebo money order vystavený na: Tony Jandáček (President, Chicago District CNCA) a pošlete na: Czechoslovak National Council of America, 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650.

POZNAMENEJTE SI DEN

30. LEDNA 1993

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA —
708-656-1117.

**Zašlete zdarma ukázkové číslo
Věstníku na:**

JMÉNO _____

ADRESA _____

**Prosíme oznamte včas
změnu adresy**

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojištění plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (708) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL